

71. ▶ PATKÓ KÁROLY (1895-1941)

Gyümölcszedők, 1923

Olaj, vászon, 60,5x65,5 cm
 Jelezve jobbra lent: Patkó 1923

Kezdő ár: 7 000 000 Ft / 22 581 EUR
 Beccsérték: 14 000 000 – 18 000 000 Ft
 Estimated value: 45 161 – 58 065 EUR

PROVENIENCIA:

- ▶ Mű-és Régiségkereskedelmi Vállalat (volt Ernst Múzeum) VI. művészeti aukció, 1947.
- ▶ egykor Kovács Dezső gyűjteményében

KIÁLLÍTVA:

- ▶ Mű-és Régiségkereskedelmi Vállalat (volt Ernst Múzeum) VI. művészeti aukciós kiállítás, Ernst Múzeum, Budapest, 1947. október 12-19. katalógus: 24.

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA:

- ▶ Patkó Károly. Közelítés egy félig-meddig elfelejtett életműhöz. Szerk.: P. Szűcs Julianna, Belvárosi Aukciósház, Budapest, 1996. katalógus 1.

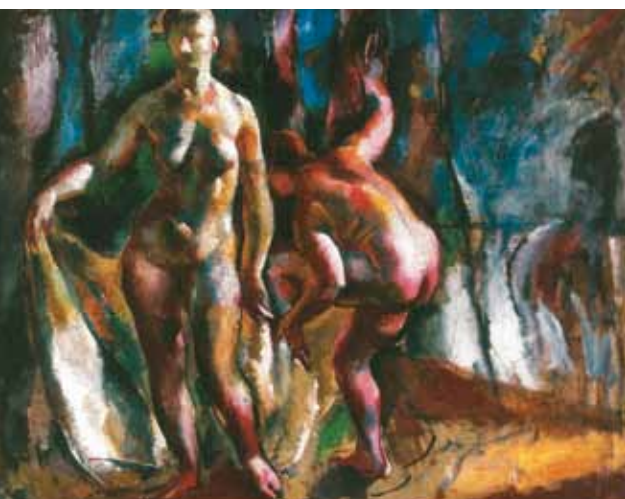
REPRODUKÁLVA:

- ▶ Árkádia tájain. Szőnyi István és köre 1918-1928. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2001. 183. oldal
- ▶ Németh István: Nemes Marcell személyére, illetve egykori műgyűjteményére vonatkozó adatok, dokumentumok, információk. In: Artmagazin, 2010/4. 74. oldal

1. Patkó Károly: Önarckép, 1922
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
2. Szőnyi István: Aktok a szabadban, 1921
magántulajdon

3. Aba-Novák Vilmos: Fürdőzők, 1924
magántulajdon

MENEKÜLÉS ÁRKÁDIÁBA

Az 1920-as években színre lépő klasszicizáló nemzedék - Patkó Károly, Szőnyi István, Aba-Novák Vilmos és Korb Erzsébet - művészetét leginkább a lírai önarcképek, a tájbrázolások, valamint a monumentális, a testek plasztikus tömegét hangsúlyozó, fény-árnyék kontrasztra épülő aktkompozíciók jellemezték.

A hazai festők közül először az 1910-es évek elején jelenik meg az az újfajta aktbrázolás, mely „nem a női test szépségére vagy erotikus megközelítésű bemutatására koncentrál, hanem azt mint belső törvényszerűségeket szerint felépülő formát fogta fel.”¹ A Nyolcak tagjai közül főként Márfy Ödön, Kernstok Károly, Pór Bertalan és Orbán Dezső művei közt fedezhetünk fel hasonló aktkompozíciókat, de „a Nyolcak és az aktivisták jövőt előrevetítő utópiáival ellentétben (a Szőnyi-kör tagjait - szerk.) a múlt iránti nosztalgia, egy mítikus aranykorba való visszavágódás jellemzi. A testiségükben nagyon is valóságosan ábrázolt alakok spirituális tartalmat hordoznak, a meztelenség, és a korspecifikus kellékek hiánya pedig egyfajta mesterséges kortalanságot teremt. A művészek mellőznek minden konkrét utalást, amely a modern korra vonatkozik.”

Az első világháború utáni Európát a béke és a harmónia iránti vágy jellemezte, amely megmutatkozott a kor új utakat kereső festészetében is. A magyar művészeknek az általános európai életigenlés mellett a vesztes háború traumájával és annak következményeivel is szembe kellett nézniük, melynek hatására a festők egy része az állandóságot, időtlenséget és biztonságot sugárzó újklasszicizmusban találta meg kifejező erejét, formanyelvét.

ITÁLIAI ÖSZTÖNDÍJ

Az újklasszicizmus közvetlen forrása az itáliai reneszánsz volt. Pályatársai közül Patkó kötődött legjobban a klasszikus művészethez, az 1920-as évekbeli alkotásain tudatosan használta az itáliai nagymesterek kompozíciós elveit, valamint formai megoldásait. Az 1923-ban festett Gyümölcszedők című képével elnyerte a Szinyei Merse Pál Társaság ösztöndíját, amellyel Olaszországba utazott, hogy a helyszínen tanulmányozhassa az antik és reneszánsz művészetet. Ekkor készült festményeire különösen a velencei művészek, Giovanni Bellini és Tiziano bibliai-mitológiai témájú kompozíciói voltak nagy hatással. A most aukcióra kerülő festmény Patkó korai, Árkádia korszakának jellegzetes darabja. A festményt a hideg kékek különböző árnyalatai uralják, a motívumokon megcsillanó mályva reflexek rendre visszaköszönnek a húszas évek alkotásain. Az alakok nem olyan élesen határoltak, robusztusak, mint az ugyanebben az évben készült Ádám és Éva című képen; a legömbölyített formák puhábbá, oldottabbá teszik a kompozíciót.

Kelen Anna

1. Zwickl András: Neoklasszicizmus a 20-as évek magyar festészetében. Ars Hungarica. 1993. 21.évf.2.sz. 203-212.

